

The Shalem Fund
for Development of Services for People with
Intellectual Disabilities in the Local Councils
صندوق شاليم، لتطوير الخدمات
للقردي المحنوية العقلية
التطويرية في السلطات المحلية
פיתוח שירותים לאדם עם מוגבלות שכלית
התפתחותית ברשויות המקומיות

קול קורא להגשת בקשות למענקים לחקר תחום המוגבלות שכלית התפתחותית (פיגור השכלי) לשנת 2016

הוועדה למחקר של קרן שלם מודיעה בזאת על האפשרות הניתנת לחוקרים או גופים, לסטודנטים לתואר שני או שלישי, להגיש הצעות מחקר בתחום המוגבלות השכלית התפתחותית (פיגור שכלי) המקדמות את הידע, הטיפול ואיכות החיים של האדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית (פיגור שכלי) והסובב אותו.

להנחיות המפורטות להגשת הצעות, [לחץ כאן](#).

הידעת?

קרן שלם השיקה [אתר חדש](#) לשימוש כל העוסקים בתחום המוגבלות שכלית התפתחותית. האתר מרכז ידע ומידע רב. אתם מוזמנים להיכנס ולהתרשם.

עד כה תמכה הקרן בעשרות מחקרים אשר ניתן לראותם בעמוד [מחקרים אקדמיים](#) אשר באתר הקרן.

בנוסף, חנכנו [מאגר כלי מחקר](#) שנעשה בהם שימוש במחקרים שקיבלו סיוע מהקרן.

ברכות לזוכי מענקי המחקר של קרן שלם לשנת 2016

בעלי מוגבלות שכלית התפתחותית ערביים בשוק העבודה: עמדות, חסמים ומה שביניהם ד"ר ח'אלד אבא עסבה, [מכללת אלקאסמי](#).

השלכות העסקת אנשים להם לקות שכלית-התפתחותית ע"י חברות עסקיות על דפוסי הביקוש ותדמית החברה המעסיקה: מקרה בוחן – מחקר חשיפתי בתעשיית המלונאות והתיירות, [פרופ' יניב פוריה, אונ' בן גוריון בנגב](#).

תפיסותיהם של אנשי מקצוע ושל בעלי עניין לגבי נישואי נשים ערביות בעלות אינטליגנציה תקינה לגברים עם מוגבלות שכלית. [אסמאא אבו אלעולא, בהנחיית ד"ר רוני סטריאר, אונ' חיפה](#).

"נשאת ונתת באמונה": שחיקה, מחויבות לארגון ומחויבות ללקוח בקרב מטפלים חרדים לעומת חילונים, המטפלים באוכלוסייה עם מוגבלות שכלית התפתחותית בדרגות בינונית-עמוקה. [שרה ורטהיימר, בהנחיית ד"ר ד"ר ענת פרוינד, אונ' חיפה](#).

**מתן המענק מותנה באישור יח' המחקר של משרד הרווחה והשירותים החברתיים

מחקרים חדשים

מוגבלות שכלית התפתחותית בקרב פגים: מחקר אורך בינקות לבדיקת גורמי סיכון, סימנים מוקדמים ומאפיינים אימהיים.

[פרופ' נורית ירמיה, האוניברסיטה העברית.](#)

המחקר נעשה בסיוע קרן שלם.

מטרות המחקר היו לבחון את אחוז הסיכון למוגבלות שכלית התפתחותית (מש"ה) בפגים ולזהות גורמי סיכון בריזק ובלידה; לזהות מאפיינים המבחינים בין פגים עם ובלי מש"ה; ולבחון השלמה של האימהות עם חוויית הלידה המוקדמת ואת מאפייני האם והילד התורמים להשגת השלמה מוקדמת. 12 פגים נמצאו בעלי עיכוב התפתחותי בגיל שנה והתאפיינו בשבוע לידה מוקדם, ציוני אפגר נמוכים, גורמי סיכון פרינטאליים גבוהים, וציונים נמוכים במבדקי התפתחות יותר. מהממצאים עולה החשיבות של מעקב והתערבות טיפולית בקרב תינוקות עם גורמי הסיכון שנמצאו, ועולה החשיבות של מעקב אחר התפתחותם של פגים לאורך זמן. בנוסף, עולה הצורך במתן טיפול מוקדם במידה וקיים חשש לעיכוב התפתחותי. [למחקר המלא](#)

הערכת דפוסי השימוש והצרכים של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית ברשת החברתית - פייסבוק.

[ד"ר כרמית נעה שפיגלמן, אוניברסיטת חיפה.](#)

המחקר נעשה בסיוע קרן שלם.

מטרת המחקר הנוכחי הייתה לתאר את חוויית השימוש של אנשים עם מש"ה בפייסבוק. נערכו ראיונות ותצפיות עם 20 אנשים עם מש"ה ו-16 מלווים, בני משפחה או אנשי מקצוע, במטרה ללמוד אודות דפוסי השימוש, הצרכים, הקשיים, הסיכונים ודרכי ההתמודדות של אוכלוסייה זאת. נמצא כי רובם משתמשים בפייסבוק בדומה לכלל האוכלוסייה, קרי לפחות פעם ביום ולשמר קשרים חברתיים קיימים. כמו כן, השימוש בפייסבוק תרם למשתתפים מבחינת הרווחה הנפשית וההעצמה האישית. המשתתפים נהנו בעיקר להשתמש בפונקציות וויזואליות, כגון צפייה ופרסום של תמונות וסרטונים. עוד נמצא כי מרביתם השתמשו באופן בטוח בפייסבוק, למרות קושי בהבנה של שפת הפייסבוק והסכנות הטמונות בשימוש ברשת החברתית. [למחקר המלא](#)

עבודות גמר לתואר שני

- cb אחאות לילדים עם מוגבלות שכלית התפתחותית וילדים עם התפתחות תקינה- הבדלים במאפייני הקשר בין האחים ובהסתגלות הנפשית (באמצעות כלים מילוליים ולא מילוליים). [מירי יחזקאלי, אונ' חיפה. למחקר המלא](#)
- cb איכות חיים משפחתית בקרב משפחות המגדלות ילד עם נכות התפתחותית ביחס למשאבים של תמיכה משפחתית, חברתית, תמיכה משירותי מדינה, דת ורוחניות. [תמר טאוב, אונ' העברית. למחקר המלא](#)
- cb תוכניות תעסוקה של עמותות להשמת אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית בעבודה: חקר דרכי פעולה. [כריסת'ין ח'שיבון-אבו חאטום, אונ' העברית. למחקר המלא](#)

עבודות גמר לתואר שני

- cb מיניותם של גברים ונשים עם מוגבלות שכלית: תפיסות ההורים. [ענבל דבורי לוי, אונ' תל אביב. למחקר המלא](#)
- cb עמדות הציבור כלפי אנשים עם מוגבלות שכלית- בחינת תרומתו של שינוי המונח "פיגור שכלי" ל-"מוגבלות שכלית". [מורן אברג'יל, אונ' העברית. למחקר המלא](#)
- cb איכות חיים סובייקטיבית בקרב אנשים עם מוגבלות שכלית בגיל הזקנה: הקשר לפעילות פנאי ולרשת החברתית. [מירב בן פורת חביב, אונ' העברית. למחקר המלא](#)

סרטוני מחקרים

פרקטיקות של שילוב תעסוקתי: עמותות, עסקים ועובדים בעלי מוגבלות שכלית-התפתחותית.

ד"ר עוזי ששון וחגי כץ, אונ' בן גוריון בנגב, 2014

[לפריט המלא](#) [לסרטון המחקר](#)

חווית הסבות בקרב סבים וסבתות לילדים עם וללא נכות אינטלקטואלית. תרומתן של תפיסת תפקיד הסבות, רמת דיפרנציאציה אישית ותמיכה חברתית לצמיחה האישית.

ד"ר ליאורה פינדלר, אונ' בר אילן, 2009

[לפריט המלא](#) [לסרטון המחקר](#)

חווית החיים בצל הורה בעל מגבלה שכלית.

דורית ושלר, אונ' בן גוריון בנגב, 2009

[לפריט המלא](#) [לסרטון המחקר](#)

**Older Women with Intellectual Disability
And the Meaning of Aging**

חווית הזקנה בעיניהן של נשים מזדקנות עם מש"ה (פיגור שכלי), מחקרה של נירי דוד, בהנחיית ד"ר ישראל דורון וד"ר אילנה דובדבני, אונ' חיפה, 2009.

המחקר נעשה בסיועה של קרן שלם. למחקר המלא באתר הקרן [לחץ כאן](#)

מאמר בנושא המחקר פורסם בכתב העת: Journal of Women & Aging לקריאת המאמר [לחץ כאן](#)

כנסים וימי עיון

אחדות ושונות – הלכה ומעשה, הכינוס הבינלאומי השישי בתחום המוגבלויות

קרן שלם שותפה גם השנה לכנס של בית איזי שפירא שיערך בין התאריכים 07-08/07/2015, בדן פנורמה בתל אביב.

לרישום מקוון [לחץ כאן](#)

פרטים מלאים אודות התוכנית ומידע על ההרשמה ניתן לקבל [באתר הכינוס](#)

קרן שלם מסבסדת השתתפותם של העוסקים בתחום המש"ה ברשויות המקומיות ובמסגרות בקהילה המופעלות על ידי עמותות. הסבסוד בהיקף של 30% מדמי הרישום המוקדם.

יחד עוסקים בעתיד – הכנס ה-21 של המרפאים בעיסוק בישראל

הכנס יערך בין התאריכים 01-02/06/2015, במלון קראון פלאזה בירושלים.

לרישום ולצפייה בתכני הכנס [לחץ כאן](#)

במסגרת הכנס יתקיים מושב בנושא מש"ה בחסות קרן שלם וכן יערכו סיורים מקצועיים במסגרות בקהילה.

קרן שלם מסבסדת השתתפותם של העוסקים בתחום המש"ה ברשויות המקומיות ובמסגרות בקהילה המופעלות על ידי עמותות.

עמיתים כותבים

האם סוג המוגבלות קשור לסטיגמה המופנמת בקרב בני משפחה המטפלים באנשים עם אוטיזם, מוגבלות שכלית או מוגבלות פיזית?

ד"ר שירלי ורנר וד"ר קורי שולמן

Journal of Intellectual Disability Research
Published March, 2015

המחקר בחן הבדלים במידת הסטיגמה המופנמת בקרב בני משפחה של אנשים עם אוטיזם, מוגבלות שכלית ומוגבלות פיזית בישראל באמצעות שאלון מובנה הכולל כלי למדידת סטיגמה מופנמת. הממצאים מעלים מבנה חד-ממדי של סטיגמה מופנמת, כאשר באופן כללי במחקר הנוכחי נמצאו רמות נמוכות יחסית של סטיגמה מופנמת בקרב בני משפחה, אך הן היו גבוהות יותר בקרב בני משפחה של אנשים עם אוטיזם. ממצאי המחקר מדגישים את החשיבות של תמיכה במשפחות של אנשים עם אוטיזם בכדי להפחית את רגשות הסטיגמה המופנמת שלהם. בנוסף, יש מקום לשכלל את הכלי הקיים על מנת שיצליח לתאר את המהות הרב-ממדית בעולם התוכן של סטיגמה מופנמת.

המאמר סוכם בעברית ע"י מכלול – יח' הערכה ומחקר של קרן שלם, באישור החוקרים.

[לסיכום בעברית](#) [למאמר באנגלית](#)

המאבק לשוויון באינטרנט לאנשים עם מוגבלות קוגניטיבית

ד"ר פיטר בלנק

Behavioral Sciences and the Law
Published, 2014

מאמר זה מבוסס על הספר eQuality: המאבק על נגישות האינטרנט ע"י אנשים עם מוגבלות קוגניטיבית. הטענה היא, כי זכויותיהם של אנשים אלו לגישה שווה לתוכן האינטרנט אינן מוגנות רק עפ"י חוק, אלא עשויות גם להיות מיושמות ונתמכות על ידי טכנולוגיות סמנטיות וענן, המבוססות על המשתמש. עוד עולה, כי שוויון תוכן האינטרנט מוגדר באמצעות הפונקציונאליות שלו ולא ע"פ מוגבלות ספציפית, גישות או טכניקות, שיאפשרו התאמה אישית ושימוש מותאם אישית על פני פונקציות מקוונות. אתגרים משפטיים הועלו על ידי אנשים עם מוגבלויות קוגניטיביות ואחרות, הממחישים את המחסומים שעדיין עומדים בפני אנשים אלו לשוויון באינטרנט, כמו גם חלק מהפתרונות והתוצאות של אתגרים אלו.

המאמר סוכם בעברית ע"י מכלול – יח' הערכה ומחקר של קרן שלם, באישור החוקר.

[לסיכום בעברית](#) [למאמר באנגלית](#)

תרשו לנו להציע לכם חברות?

עשו לייק לעמוד

הפייסבוק של קרן

שלם והצטרפו לקהילה

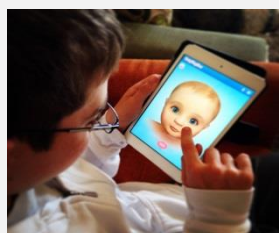
בת למעלה מ-4,500

חברים המעודכנים על

בסיס קבוע בכתבות,

עדכונים בתחום

המש"ה.

מה ההורים אומרים? הורים לילדים עם מוגבלות התפתחותית משתמשים במכשירים ניידים עם מסכי מגע.

ד"ר שמשון נייקרוג, ד"ר דנה רוט

The Israeli Journal of Occupation Therapy
Published, February, 2015

מטרת המחקר הייתה לבדוק חוויות של הורים לילדים עם ובלי מוגבלות התפתחותית המשתמשים במכשירים ניידים בעלי מסך מגע, והערכתם הסובייקטיבית לגבי השפעתם על ילדיהם. ההורים מילאו שאלונים אינטרנטיים. מהממצאים עולה כי הורים לילדים עם מוגבלות שעושים שימוש במכשירים ניידים בעלי מסך מגע מראים שביעות רצון גבוהה יותר לעומת הורים של ילדים ללא מוגבלות. בנוסף, בקרב הורים לילדים עם מוגבלות נמצא מתאם חזק בין שביעות הרצון לאינטראקציות חברתיות חיוביות של הילדים, מידת הבהירות של מטרות השימוש בטכנולוגיה זו ומידת המעורבות של ההורים בהתנסות של ילדיהם. עם זאת, הורים דיווחו על שביעות רצון ירודה.

המאמר סוכם בעברית ע"י מכלול – יח' הערכה ומחקר של קרן שלם, באישור החוקר.

[לסיכום בעברית](#) [למאמר באנגלית](#)

כל הזכויות שמורות לקרן שלם ©

שד' מנחם בגין 5, בית דגן, 50200.

טלפון: 03-9601122 פקס: 03-9604744 מס' עמותה: 58-006-485-5

להסרה מרשימת התפוצה של [לנו מייל](#)

